

У палати Ападана у древном Персеполису, бисеру ахеменидске архитектуре и археолошком локалитету на Унесковом списку светске баштине, налази се познато „источно степениште“ украшено изванредним барелефима који приказују припаднике 23 потчињена народа како о сваком другом празнику Норузу долазе на поклоњење Великом краљу, носећи симболичне дарове. Ахеменидска Персија, мултинационална и мултикултурна империја која је под контролом држала добар део ондашњег света (и све његове „цивилизоване“ центре, не рачунајући лабави савез градова-држава у којима је обитавала „сиротиња са суманутим идејама о некаквој слободи“), дичила се својим несебичним деловањем „на корист свих“, које је толиким народима подарило „мир и просперитет“, изједначивши их све пред законима и вољом „бескрајно благонаклоног“ Краља. Каква част мора да је била за све оне који су били одабрани да представљају свој народ и изнесу његове понуде пред ноге овог „најмоћнијег човека на свету“! Најзад, они су имали ретку и јединствену прилику да се нађу не само у присуству „краља краљева“, већ и да остваре корисне билатералне сусрете са најутицајнијим сатрапима, поразговарају о пројектима од регионалног значаја са његовим управитељима и пехарницима, као и да продубе контакте са суседним народима и тако ојачају сарадњу у оквирима ондашње „међународне заједнице“.

Са становишта одржавања гломазног персијског царства, ова ритуална окупљања имала су сасвим другу намену и значај. Она су доприносила култу (полу)божанства Великог краља, у чију се славу и част све организовало, она су одржавала снажан осећај хијерархије међу народима (од оних који су у нарочитој краљевској милости до оних који ту милост морају да заслуже), као што је унутар друштвене „елите“ покорених народа стварала извесни осећај блискости и присности са Домаћином (гр. „δεσπότης“), у чијем су „ексклузивном кругу“ почаствовани да се појаве.

Да се времена нису толико променила од V века п.н.е. сведочи нам институција „Националног молитвеног доручка“, који се сваке године одржава у Вашингтонском „Хилтону“, који организује једна опскурна протестантска верска организација са много утицаја у америчком Парламенту, а чији је традиционални гост председник САД. Том приликом, више од три хиљаде званица из државе и иностранства окупља се на једном месту како би се заједно помолили за здравље и благодат америчке државе и народа, симбола глобалног „мира и просперитета“, али и да би „остварили корисне билатералне сусрете“, разговарали о „пројектима од регионалног значаја“, те „продубили контакте са суседним народима“. „Молитвени доручак“ представља симбол хармоније у америчком свемиру, како га види један део америчке јавности. Сви ти мали, себични представници свадљивих и међусобно завађених народа остављају по страни властите политичке програме и заборављају међусобну нетрпељивост како би могли учествовати у блиставој пароди америчке помирителске моћи и неприкосновеног политичког утицаја. Под једним

кровом представници Србије и Косовије, десних и левих, прошлости и будућности. Вук и јагње. Вук и Ивица.

Нема спора да скоројевићком америчком империјализму недостаје тиха спокојност персијских великих краљева, као што се гиздава сала „Хилтона“ не може поредити са величанственим простором Ападане у коме се, према прорачунима, могло скупити и до десет хиљада званица. Али паганска идеја поклоњења „господару свемира“, упакована у обланде толерантног протестантског хришћанства (које шири руке према „молитвама“, подједнако мајке Терезе, католкиње, јорданског краља Абдулаха, муслимана, и српског потпредседника владе Ивице Дачића, социјалисте и некадашњег „Милошевићевог портпарола“), далеко више служи јачању америчке моћи и утицаја у свету, него што свим тим „угледним званицама“ омогућује да „промовишу своју политику“ пред утицајним припадницима америчке администрације.

Јер, то је она иста, стара ритуална поворка која служи истим, старим империјалним циљевима. Поклоњење је чин поковавања Домаћину, који њега издиже, а званице упућује једне на друге, као Његове гласоноше, поверенике и миљенике. И нема везе што сам догађај заправо нема везе са стварним центрима моћи у Вашингтону, као што његове званице, заправо, нису „оно најбоље што њихови народи имају да пруже“ (као што, уосталом, његов домаћин у ствари и није амерички председник). Важно је да се негде тамо, у провинцијама и сатрапијама новог глобалног поретка одржава илузија о Великом краљу и месним изасланицима који, ето, нису ни најпааметнији, ни најспособнији, ни у свом народу најомиљенији, али ето, уживају Његову нарочиту милост. Јер на тај начин точкови Империје настављају да се окрећу. До наредног Норуза и наредног Доручка.